

Hallbjørg Lamhauge
Valevni til býráðsvalið
í Tórshavn á lista E

Latið okkum lýða á tey eldru og raðfesta skynsamari

Allar kanningar gjørdar millum eldri seinastu árin koma til eina og somu niðurstøðu. Tey eldru ynskja at verða búgvandi heima sum longst. Hóast hetta, hava vit seinastu árin sæð áhaldandi sparingar í tænastruni til heimabúgvandi eldri, við tí úrslitið, at fyrirteytirnar hjá teimum at verða verandi í egnum heimi sum longst, stóðugt versna.

Í meðan grannalond okkara í størri og størri mun satsa uppá fyrirbyrgjandi tænastru og at geva eldru borgarunum hóskandi bústaðartilboð, so sum eldraíbúðir ella vardar bústaðir av ymiskum slag, so hava vit í Føroyum einsíðugt satsa uppá, at byggja nýggj røktarheim og sambýli til okkara eldru.

Gaman í, kunnu nýggju búplássini fyrir tey flestu tykjast kærkomin, men tey hava eisini ein trupulleika við sær, sum vit kanska ikki hoyra eins nógv um. Rakstrarútreiðslurnar av

hesum búplássum eru stórar, og tá ið man samstundis ikki vil økja játtanina til eldraðkið stórvægis, so er bert eitt stað, har man kann fara eftir fleiri pengum, nevniliga við at skerja í heimarøktini.

Úrslitið verður, at alsamt fleiri pengar verða brúktir inni á stovnum, ímeðan heimarøktin samsvarandi verður skerd. Og tá ið heimarøktin verður skerd gerast umstøðurnar at verða í egnum heimi truplari, og tørvurin at sleppa á røktarheim gerst størri.

Vit fáa fyrsta og annan floks brúkarar á eldraðkinum. Tey sum er inni á røktarheimum og sambýlum við góðari tænastru, og tey sum eru í egnum heimi við nærum ongari tænastru. Hendan skipan stuðlar á ongan hátt ynskjunum hjá teimum eldru um at verða heima sum longst.

Okkum tørvar eina heildarloysn fyrir eldraðkið. Eina loysn, sum er í tráð við

tað, ið okkara eldru borgarar ynskja. Ein slík loysn er bert møgulig um Tórshavnar kommuna fær ræðisrættin av øllum eldraðkinum.

Ein vífta av tilboðum til okkara eldru.

Allar tænastru á eldraðkinum eiga sjálvandi at byggja á ynskið hjá teimum eldru um - so leingi sum møguligt - at megna eina sjálvstøðuga tilveru í egnum heimi ella í einum egnaðum heimi. Bert á tann hátt kunnu vit virka fyrir góðum trivnaði hjá eldra ættarliðinum.

Vit eiga at hava góð tilboð til virknar pensjónistar, so sum tilhald við koyri-tænastru, har skipað verður fyrir ymiskum, so sum undirvísing, fyrilestrum, pensjónistafimleiki og annars hugnaligari samveru.

Til tey, sum hava truplari við at koma heimanífrá eiga vit at hava vitjunar- og mattænastru, umframt góða heimahjálp.

Gerst trupult at verða

verandi í egnum heimi eiga tey eldru at kunna flyta í ein egnaðan bústað fyrir eldri, har tey við góðari heimahjálp eiga at kunna halda áfram at hava eina sjálvstøðuga tilveru.

Ikki fyrr enn tann eldri hevur veruligan røktar-tørv, eigur tilboð um røktarheimspláss at verða neyðugt.

Størri játtan til fyrirbyrgjandi tænastru kann í flestu førum vinnast inn aftur, við at tørvurin á búplássum verður tálmaður, og at eldri við góðum tænastruveitingum kunnu verða búgvandi sum longst í egnum heimi.

Á henda hátt verður samsvar millum tilboð og ynski teirra eldru.

Les meira um meg og míni sjónarmið á www.tjodveldi.fo/hallbjorg

Ta røttu at ráða? – vel mammu Høgna og Boga!

Ingvør Justinussen
valevni til Býráðsvalið í
Tórshavnar Kommunu

Kvalitet á dagstovna-økinum

Síggi at formaðurin í Pedagogfelagnum í lesara-brævið eftirlýsir lyftið frá sitandi borgarstjóra um fyrireikingartíð, sum var lovað aftaná drúgva arbeiðsstæðgin.

Hetta fær meg enn einaferð at hugsa um, hví tað er so týðningarmikið við kvaliteti á dagstovnaðkinum? Legg til merkis, at eg tosi ikki serstakt um kravið um fyrireikingartíð, men um kvalitet í heila tikið.

Heilamanningin hjá barninum er størst, tá barnið er heilt lítið. T.v.s., at grundarlagið fyrir kognitivari menning verður lagt, longu tá barnið er í fosturlívið og sum nýfðingur. Alt eftir umstøðunum meðan stóra menningin fer fram, verður kognitiva menningin ávirka.

Kognitiva menningin er tann, sum m.a. gevur grundarlagið fyrir innlæring, talførleika og lesiførleika. Seinastu árin hevur nógv verið tosað um sokallaðu PISA kanningarnar og hví føroyskir skúlanæmingar ikki klára seg líka væl, sum skúlanæmingar í øðrum londum.

Ein stór bretsk gransk-ingarverkætlan, sum m.a. professor Edward Melhuish hevur staði fyrir vísir, at tað eru nøkur grundleggjandi viðurskifti, sum hava størstan týðning, tá talan er um kognitiva menning hjá børnum.

Tey tvey grundleggjandi viðurskiftini, sum hava tann størsta týðningin eru:

- Eitt jaligt og stimbrandi heimaumhvørvið
- Eitt kvalitetstryggja dagstovnatilboð

M.a. vísir stóra gransk-ingin, sum hevur fylgt børnunum frá fostur-tilveru til 11 ára aldur,

at 16 mðr. í einum kvalitetstryggjaðum dagstovnatilboðið, hevur meira at siga fyrir lesiførleika og talførleika hjá 11 ára gamla barninum, enn 6 ár í skúlanum!

Tí er tað, at vit skula tryggja kvalitet á dagstovnaðkinum. Ikki tí at aðrir fakbólkar hava onnur rættindi enn pedagogar o.s.fr., men tí tað er alt avgerandi, saman við einum dagførdum og stimbrandi fólkkaskúla, fyrir framtíðina hjá okkara børnum.

Tað er ikki uttan grund, at tey í EU høpið arbeiða við hesum, men júst tí, at um grundarlagið fyrir talførleika og lesiførleika hjá barninum er so gott sum møguligt, so vil barnið hava størri møguleika fyrir einum góðum út-búgvingarstøði sum vaksin og harvið størri møguleika fyrir, at klára seg fíggjarliga. Tí verður júst eitt kvalitetstryggja dagstovnatilboð til so nógv børn sum møguligt, raðfest í EU høpið, sum fyrirbyrging móti m.a. fátækraðomi.

So latið okkum standa saman um, at geva okkara børnum bestu møguleikar og fortreytir fyrir einari jaligari og gevandi framtíð. Hetta kunna vit gera við:

- at geva foreldrunum bestu møguleikar og fortreytir fyrir, at átaka sær og megna foreldrauppgávuna, eins og at skapa eitt jaligt og mennandi heimaumhvørvið
- at tryggja eitt kvalitets dagstovnatilboð
- at hava eitt framhaldandi kvalitets skúlatilboð

Tí er umráðandi, at tú velur ta rætta umboðið til Býráðsvalið komandi týsdag. Vel tí Fólkaflakkin.

Júst Rubeksen

Hví vil eg sleppa í býráðið?

Jú, tí eg havi sæð, hvussu tey stýra frá fjalli í fjøru.

Býráðsvalið nærkast, og hvør avís er full av lesara-brøvum bæði frá nýggjum valevnum og sitandi býráðslimum. Tað er næstan ikki tað tingi í verðini, tú ikki kann ynskja sær, djóragarð, baðiland, konserthøll og mangt annað.

Myndir av valevnum prýða húsavæggir, ljósmastrar og hvørja rundkoyring.

Skálatrøð verður nógv umtalað, og har skal byggjast bæði eitt og annað. Men Havnin hevur ikki nógv opin pláss at reypa sær av og als ikki niðri við bryggjukantin.

Perlan Skálatrøð má ikki oyðileggjast av stuttskygdum ynskjum um at seta sær sjálvum ein minnisvarða. Har mugu vit hugsa okkum sera væl um, áðrenn vit ger nakað. Tað, sum kann liggja aðrastaðni, skal als ikki nærkast bryggjukantinum.

“Vit byggja land og bý”, ja eg meini tað. Nú eru tvey tey størstu fjósini í landinum í Havn. Bøndurnir gera tað, sum dugnaligir menn gera, teir byggja út og velta í stórum. Byggiloyvi hava teir fingið, men teir, sum ráddu í Tórshavnar Býráð, hvar var teirra vit og skil? Hava teir als ikki hugsað um, at hetta er lendi, sum havnarborgarar

skulu nýta til húsabygging í framtíðini. Hvør skal gjalda tá? Jú, okkara eftirkomarar, sum eisini skulu gjalda fyrir luftkastellur og ørvitis-ætlanir, sum valevni kappast um at bjóða.

Havnar Kommuna skal stýrast við skili og virka fyrir at tænastru og tilboð til borgaran eru nøktandi fyrir stór og smá, gangandi, súkklandi, barnavognar og rullistólar.

Tað er ikki júst vit og skil, sum ræður, um vit skulu trúgva øllum vallyftunum.

Eg bjóði hvørki gull ella undanbrekku, men eg ætli ikki at havnarfólk og komandi ættarlið skulu

knokkroytast fyrir at fíggja óseriøs vallyftir.

Farið á val 13. November og brúkið vit og skil.

X við Júst Rubeksen